

PALAUTERAPORTTI: JÄRVIMATKAILU – JÄRVILINNUT, PIELINEN

SAATTEEKSI – OHJEISTUSTA

Tämä Järvilinnut matkailun myötätulessa –hankkeeseen liittyvä palauteraportti on tarkoitettu osaltaan edistämään Pielisen kestävästä käytöstä ja tuomaan ehkäpä jotain uutta näkemystä Pielisen luontomatkailuun. Pielisellä sijaitsevat lukuisat suojelullisesti arvokkaat lintuluodot vaativat kaikilta järven käyttäjäryhmiltä riittävää huomioimista. Lintujen pesimäaikana kaikki toiminta kyseisten kohteiden välittömässä läheisyydessä on haitallista. Lintuluodoille kohdistuva toiminta ei ole sopivaa mihinkään vuodenaikaan. Pielisen lintuluodoilla ongelmia ovat aiheuttaneet muun muassa; sopimattomat nuotiopaikat, lasinsirpaleet, siimat ja vanhat kalaverkot, joihin linnut ovat menehtyneet. On tärkeää, että luonnonarvojen vaalimiseksi annetaan riittävää tiedotusta ja ohjausta aina kun siihen tulee tarve ja tilaisuus. (Arvokkaat lintuluodot on esitetty erillisessä linnustoraportissa).

PIELISEN LINNUT OSAKSI LUONTOMATKAILUA

Järvilinnuston hyödyntäminen matkailussa on vaikeaa ja siihen liittyy monia haasteita. Järvilinnusto voi kuitenkin antaa sisältöä luontokokemuksiin ja elämyksiin perustuvaan järvimatkailuun. Vaikka Pielisellä ei esiinny huippu-harvinaista lintulajistoa, on sen linnusto kuitenkin monelle luonto-lintuharrastajalle mielenkiintoista. Järvellä liikkuvalla voi pelkästään kesäyössä kuultu kuikan huuto olla mieleen painuva luontokokemus.

Luotojen linnustoa voi tarkkailla kiikaria käyttäen niin, että siitä ei aiheudu häiriötä pesivälle linnustolle. Rauhallisesti toimien kohteita voi lähestyä noin 150 metrin etäisyydelle. Lintujen käyttäytymistä seuraamalla voi päätellä sopivan tarkkailuetäisyyden. Eri lajeilla häiriöherkkyys vaihtelee. Esimerkiksi Kuokkastenjärvellä hautovan joutsenen saattoi ohittaa kanootilla lipuen noin 15-20 metrin etäisyydeltä ilman, että emot olisivat häiriintyneet. Monet linnut myös tottuvat ihmiseen. Esimerkiksi vilkkaasti liikennöidyn veneväylän läheisyydessä pesivät yksilöt eivät juuri välitä ihmisen liikkeistä.

Pieliselle rakennetut sääksen tekopesät ovat myös kiinnostava tarkkailukohteet. Ensimmäiseen odotetaan pesintää jo tulevana kesänä ja on mahdollista, että johonkin pesään asettuisi jopa merikotka. Pesien tarkkailu on tehtävä riittävän kaukaa, useiden satojen metrien etäisyydeltä. Jatkossa sääkset voivat tottua veneliikenteeseen niin, että eivät häiriinny vaikka liikettä olisi lähietäisyydelläkin. (Sääksen tekopesien sijainnit on esitetty erillisessä linnustoraportissa).

Hankkeen puitteissa suoritettiin Pielisen saaristossa myös pienimuotoista syysmuuton testitarkkailua. Testiryhmän muodosti kolme kokenutta lintuharrastajaa. Vaikka tarkkailujaksolle ei sattunut päämuuttoja, oli kokemus varsin myönteinen. Erityisesti arktisten muuttolajien näkemiseen Pielinen on syksyisin hyvin potentiaalinen kohde. Pielisen saariketjut ja kapeat nimenkärjet ovat myös potentiaalisia kohteita syksyisten vaelluslintujen havainnointiin. Pielisen parhaimmat muutontarkkailupaikat sijoittuvat Paalasmaan eteläpuoleiselle järven osalle.

Esimerkiksi Pielisellä havaitut lajit, *merikihu*, *karikukko* ja *pulmussirri* ovat lajeja, jotka sisämaassa nähtyinä lämmittävät aina kokeneenkin lintuharrastajan mieltä. Myös harvinainen *mustaleppälintu* oli testiryhmälle mieluisa havainto. Vaikka muuton kulku oli varsin hiljaista testipäivinä, antoi ympäröivä järviluonto oman elämyksensä. Mieleenpainuvana kokemuksena sai testiryhmä havaita myös poikkeuksellisen runsasta *amiraaliperhosten* vaellusta. Pielisellä on mahdollista havaita monia harvinaisiakin lintulajeja, kuten viime vuosina havaitut *jääkuikka*, *pikkukajava*, *valkosiipitiira* ja *tunturihaukka*.

Syksyinen muutontarkkailu ”paketti” Pielisellä voisi olla kehittämisen arvoinen asia. Pakettiin voisi sisältyä palveluina esimerkiksi venekuljetus –vuokraus, majoitus ja vaikkapa retkievät. Syksyyn ajoittuvana toimintana tämä voisi osaltaan lisätä ja jatkaa kesän jälkeistä matkailukautta yritystoiminnassa. Syksyinen muutontarkkailu Pielisellä olisi monelle lintu-luontoharrastajalle jopa jotain uuden kokemista. Lintuharrastajien mieltymykset vaihtelevat suuresti; joku haluaa nähdä mahdollisimman harvinaisia lajeja, toinen taas mahdollisimman paljon lintuja. Suurelle osalle harrastajakuntaa on tärkeää myös puitteet, joissa lintuja tarkkaillaan. Pielisen järvimaisemat antavat erinomaiset puitteet lintujen tarkkailuun.

Lintuharrastajien maakunnallinen järjestökenttä on tiiviisti yhteydessä koko maan kattavaan järjestökenttään. Hyvät kokemukset välittyvät nopeasti koko maahan ja Eurooppaankin asti. Hyvien kokemusten myötä saisi ”paketin” markkinointi ilmaista myötätuulta, suorastaan siivet selkäänsä.

Joensuussa 22.12.2010
Heikki Pönkkä
sähköp. jyrki7@luukku.com
puh. 0405430011